

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permiseunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Secția a treia

CAUZA CHELU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 40274/04)

HOTĂRÂRE

Strasbourg

12 ianuarie 2010

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Chelu împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din: Josep Casadevall, *președinte*, Elisabet Fura, Corneliu Bîrsan, Boštjan M. Zupančič, Alvina Gyulumyan, Luis López Guerra, Ann Power, *judcători*, și Santiago Quesada, *grefier de secție*,

După ce a deliberat în camera de consiliu, la 8 decembrie 2009,
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

Procedura

1. La originea cauzei se află cererea nr. 40274/04 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, domnul Petre Chelu („reclamantul”), a sesizat Curtea la 18 iunie 1999 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”).

2. Reclamantul a decedat la 22 noiembrie 2007, lăsând-o ca moștenitoare pe soția sa, doamna Eugenia Chelu, care, la 21 martie 2009, și-a exprimat dorința de a continua acțiunea în fața Curții.

3. Din motive de ordin practic, prezenta hotărâre va continua să îl desemneze pe domnul Petre Chelu ca „reclamant”, deși, în prezent, această calitate trebuie să i se atribuie soției sale [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Dalban împotriva României* (GC), nr. 28114/95, pct. 1, CEDO 1999-VI, și *Petrescu împotriva României*, nr. 73969/01, pct. 2, 15 martie 2007].

4. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

5. La 28 septembrie 2007, președintele secției a treia a decis să comunice cererea Guvernului. În conformitate cu art. 29 § 3 din convenție, acesta a hotărât, de asemenea, că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

6. Reclamantul s-a născut în 1938.

7. Acesta locuia în Alexandria, strada Carpați nr. 9, într-un imobil în coproprietate.

8. La originea litigiului se află un acord încheiat între coproprietarii imobilului menționat anterior, inclusiv reclamantul, pe de o parte, și terțul V.T., proprietar al unui alt apartament din imobil, prin care folosirea spălătoriei, bun comun al coproprietarilor, i-a fost cedat lui V.T., în schimbul angajamentului acestuia din urmă de a plăti anumite cheltuieli ale coproprietății.

9. Ulterior, un dezacord a intervenit între V.T. și coproprietari, care i-au cerut să elibereze spălătoria și să o repună în starea anterioară ocupării.

10. Împreună cu ceilalți coproprietari, reclamantul a introdus două acțiuni împotriva lui V.T., pentru a îl evacua din spălătorie și a îl obliga să o repună în starea anterioară ocupării.

11. Prin hotărârea definitivă din 1 septembrie 1992, pronunțată în urma unui recurs extraordinar al Procurorului general, Curtea Supremă de Justiție a admis acțiunea tuturor reclamantilor și a dispus evacuarea lui V.T.

12. De asemenea, coproprietarii au sesizat Judecătoria Alexandria cu o acțiune vizând obligarea lui V.T. să reconstruiască un perete demolat, să redeschidă accesul către pivniță și să refacă robinetele de apă din camera ocupată, pentru a o repune în starea anterioară ocupării.

13. Prin hotărârea din 10 iunie 1993, instanța a admis acțiunea astfel cum a fost formulată și l-a obligat pe V.T. să repună spălătoria în starea anterioară ocupării. Această hotărâre a devenit definitivă la 15 noiembrie 1995, fiind confirmată prin hotărârea Tribunalului Olt.

14. În 1992, 1996, 1998 și 2001, reclamantul a sesizat un executor judecătoresc, care a deschis de fiecare dată câte un dosar de executare silită, în vederea executării hotărârii din 1 septembrie 1992 și a hotărârii din 10 iunie 1993, astfel cum a fost confirmată de hotărârea din 15 noiembrie 1995.

15. Astfel, prin procesul-verbal din 19 octombrie 1992, executorul judecătoresc i-a notificat lui V.T. un termen de 30 de zile pentru executarea hotărârii din 1 septembrie 1992.

16. Prin procesul-verbal din 28 septembrie 1998, un nou termen de 8 zile i-a fost acordat lui V.T. pentru executarea hotărârii din 1 septembrie 1992, sub amenințarea punerii sub sechestru.

17. Procesul-verbal din 19 octombrie 1998 i-a impus debitorului un termen cu scadența la 3 noiembrie 1998 pentru executarea aceleiași hotărâri.

18. Printr-un alt proces-verbal din 5 aprilie 1999, executorul judecătoresc a somat debitorul să execute hotărârea din 10 iunie 1999.

19. Mai multe contestații la executare introduse de V.T. împotriva proceselor-verbale ale executorilor au fost admise, prin hotărârile Judecătoriei Alexandria din 1997 și 1999, pe motiv că executarea silită era perimată, din cauza inactivității prelungite a reclamantului.

20. În 2001, în urma unei noi cereri a reclamantului, executorul judecătoresc a deschis un nou dosar de executare silită. Prin procesul-verbal din 13 aprilie 2001, acesta i-a stabilit lui V.T. un termen cu scadența la 3 mai 2001 pentru executarea hotărârii din 1 septembrie 1992 și a hotărârii din 10 iunie 1993.

21. V.T. a introdus o contestație la executare împotriva acestui proces-verbal.

22. Prin hotărârea din 14 mai 2001, Judecătoria Alexandria a respins contestația la executare. Instanța a luat act de faptul că „singura acțiune la care este obligat creditorul este introducerea cererii de executare silită, iar aceasta trebuie să efectivă”. De asemenea, instanța a constatat că reclamantul a dat dovadă de diligență în demersurile sale privind executarea, că executorul judecătoresc a omis să îndeplinească actele de procedură necesare și că dreptul reclamantului de a solicita executarea silită nu a fost prescris.

23. Această hotărâre a fost confirmată prin hotărârea definitivă din 18 octombrie 2001 a Tribunalului Teleorman.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE RELEVANTE

24. Esențialul legislației interne relevante, și anume fragmentele din Codul de procedură civilă în versiunile sale anterioare și ulterioare modificării sale din 2 mai 2001 și din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești (în vigoare din 10 noiembrie 2000) este descris în cauzele *Roman si Hogeia împotriva României* [(dec.), nr. 62959/00, 31 august 2004] și *Topciov împotriva României* [(dec.), nr. 17369/02, 15 iunie 2006].

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 6 § 1 DIN CONVENȚIE

25. Reclamantul se plânge de imposibilitatea de a obține executarea hotărârii din 1 septembrie 1992 a Curții Supreme de Justiție și a hotărârii în 10 iunie 1993 a Judecătoriei Alexandria. Acesta invocă o încălcare a art. 6 § 1 din convenție care, în partea relevantă, prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea [...] cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil [...]”

A. Cu privire la admisibilitate

1. Cu privire la excepția de neepuizare a căilor de atac interne

26. Guvernul invocă neepuizarea căilor de atac interne, invocând faptul că, confruntându-se cu imposibilitatea executării hotărârilor judecătorești în litigiu, reclamantul trebuia să sesizeze instanțele naționale cu o contestație la executare sau cu o acțiune împotriva executorului judecătoresc aflat în întârziere.

27. De asemenea, Guvernul subliniază faptul că demersurile de executare silită ale reclamantului au devenit caduce, astfel cum s-a constatat prin hotărârile Judecătoriei Alexandria (a se vedea supra, pct. 19).

28. Reclamantul nu a prezentat observații cu privire la acest aspect.

29. Curtea consideră că excepția Guvernului este strâns legată de substanța capătului de cerere întemeiat de reclamant pe art. 6 din Protocolul nr. 1 la convenție, astfel încât este necesar să fie asociată fondului [a se vedea, *C.C.M.C. împotriva României* (dec.), nr. 32922/96, 15 ianuarie 1998].

2. Cu privire la temeinicia capătului de cerere

30. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 din convenție. De asemenea, Curtea subliniază că acesta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

31. Guvernul consideră că nu poate fi angajată răspunderea statului în temeiul art. 6 § 1, din cauza pasivității reclamantului și a neepuizării, de către acesta, a căilor de atac interne, precum contestația la executare sau plângerea împotriva executorului judecătoresc.

32. Reclamantul nu a prezentat observații cu privire la acest aspect.

33. Curtea reamintește că, potrivit jurisprudenței sale constante, art. 6 din convenție garantează fiecăruia dreptul de acces la justiție, care are drept consecință dreptul la executarea

hotărârilor judecătorești definitive (*Hornsby împotriva Greciei*, 19 martie 1997, pct. 40, *Culegere de hotărâri și decizii* 1997-II). Acest drept nu poate totuși obliga un stat să pună în executare fiecare hotărâre cu caracter civil indiferent de felul acesteia și de împrejurări; în schimb, trebuie să dispună de un arsenal juridic adecvat și suficient pentru a asigura respectarea obligațiilor pozitive ce-i revin. Curtea are unica sarcină să examineze dacă măsurile adoptate de autoritățile naționale au fost adecvate și suficiente (*Ruianu împotriva României*, nr. 34647/97, pct. 66, 17 iunie 2003), deoarece atunci când acestea sunt obligate să acționeze pentru executarea unei hotărâri judecătorești și nu o fac, această inerție implică răspunderea statului potrivit art. 6 § 1 din convenție (*Scollo împotriva Italiei*, 28 septembrie 1995, pct. 44, seria A nr. 315-C).

34. Curtea reamintește că exercitarea puterii statale care poate influența drepturile și libertățile garantate de convenție antrenează răspunderea statului, independent de forma sub care sunt exercitate aceste puteri [*Wos împotriva Poloniei* (dec.), nr. 22860/02, CEDO 2005-IV, și *Vodopyanovy împotriva Ucrainei*, nr. 22214/02, pct. 33, 17 ianuarie 2006]. În plus, decizia statului pârât de a delega unei anumite entități o parte din puterile sale nu o poate sustrage de la responsabilitățile care i-ar fi revenit dacă ar fi ales să le exercite el însuși (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Wos*, citată anterior). Prin urmare, în calitate de depozitar al forței publice, statul trebuia să aibă un comportament diligent și să îl asiste pe reclamant, creditor, în executarea hotărârilor care i-au fost favorabile, în special prin intermediul executorilor judecătorești.

35. Curtea constată că, în temeiul hotărârii din 1 septembrie 1992 a Curții Supreme de Justiție și a hotărârii din 10 iunie 1993 a Judecătoriei Alexandria, V.T. a fost condamnat să părăsească spălătoria pe care o ocupa ilegal și să o repună în starea anterioară. În ciuda acestei condamnări, V.T. a refuzat să execute aceste hotărâri judecătorești definitive. După cum reiese din dosar, reclamantul a inițiat în mai multe rânduri demersuri care s-au dovedit ineficiente.

36. Astfel, Curtea observă că, în perioada 1992-2001, reclamantul a sesizat în repetate rânduri executorii judecătorești pentru executarea hotărârilor care îi erau favorabile. Niciuna dintre aceste încercări nu s-a dovedit eficientă. Astfel, Curtea constată că esențialul arsenalului juridic pus la dispoziția reclamantului pentru executarea hotărârilor care îi erau favorabile, și anume sistemul executorilor judecătorești, s-a dovedit inadecvat și ineficient de-a lungul mai multor ani.

37. Curtea consideră că ar fi excesiv să i se ceară reclamantului să întreprindă alte demersuri în vederea executării, având în vedere că rezultă din executarea hotărârii din 14 mai 2001 a Judecătoriei Alexandria că reclamantul a dat dovadă de diligență și că executorul judecătoresc nu și-a îndeplinit actele de procedură necesare executării (supra, pct. 22).

38. Aceste elemente îi sunt suficiente Curții să concluzioneze că, în speță, autoritățile naționale nu l-au asistat pe reclamant în mod efectiv în demersurile sale pentru obținerea executării hotărârii din 1 septembrie 1992 și a hotărârii din 10 iunie 1993.

39. Prin urmare, trebuie respinsă excepția privind neepuizarea căilor interne de atac invocate de Guvern și constatat că a fost încălcat art. 6 § 1 din convenție.

II. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 8 DIN CONVENȚIE

40. Reclamantul consideră că inactivitatea autorităților pentru evacuarea spălătoriei al cărei coproprietar era a încălcat dreptul acestuia la respectarea domiciliului, garantat la art. 8 din convenție, formulat după cum urmează în părțile sale relevante:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea [...] domiciliului său [...].

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru [...] protejarea drepturilor și libertăților altora.”

41. Guvernul invocă incompatibilitatea *ratione materiae* a capătului de cerere al reclamantului cu convenția, din cauza faptului că un spațiu auxiliar precum o spălătorie, nu poate fi considerat acoperit de noțiunea de „domiciliu” în sensul Convenției.

42. Reclamantul nu a prezentat observații cu privire la acest aspect.

43. Curtea reamintește că noțiunea de „domiciliu” inclusă la art. 8 din convenție este un concept autonom, care nu depinde de o încadrare în dreptul intern, ci este definit în funcție de circumstanțele factuale, în special prin existența unor legături suficiente și continue cu o anumită locație (*Prokopovitch împotriva Rusiei*, nr. 58255/00, pct. 36, CEDO 2004-XI).

44. De asemenea, Curtea reamintește că, în general, domiciliul este locul, spațiul fizic determinat unde se desfășoară viața privată și de familie. (*Moreno Gómez împotriva Spaniei*, nr. 4143/02, pct. 53, CEDO 2004-X).

45. Curtea consideră că spălătoria în litigiu, care nu este proprietatea exclusivă a reclamantului, care trebuie să folosească unei utilizări ocazionale și unde acesta nu locuiește, nu este un „domiciliu” în sensul Convenției.

46. Prin urmare, Curtea admite excepția de incompatibilitate *ratione materiae*, ridicată de Guvern, și respinge capătul de cerere al reclamantului, conform art. 35 § 3 din Convenție.

III. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 1 DIN PROTOCOLUL NR. 1 LA CONVENȚIE

47. Reclamantul pretinde o încălcare a dreptului său la respectarea bunurilor proprii ca urmare a neexecutării hotărârii menționate anterior și invocă art. 1 din Protocolul nr. 1.

48. Având în vedere concluziile sale incluse supra, pct. 38-39, Curtea concluzionează că acest capăt de cerere trebuie declarat admisibil, dar că nu trebuie să se pronunțe cu privire la fond [a se vedea, *mutatis mutandis* printre altele, *Laino împotriva Italiei* (GC), nr. 33158/96, pct. 25, CEDO 1999-I, *Eglise catholique de La Canée împotriva Greciei*, 16 decembrie 1997, pct. 50, *Culegere de hotărâri și decizii* 1997-VIII, și *Ruianu*, menționat anterior, pct. 75].

IV. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

49. Art. 41 din convenție prevede:

„În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

50. Curtea observă că reclamantul nu și-a prezentat pretențiile cu titlu de reparație echitabilă.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Unește cu fondul* excepția preliminară a Guvernului referitoare la art. 6 § 1 privind neepuizarea căilor de atac interne și o *respinge*;
2. *Declară* cererea admisibilă în ceea ce privește capetele de cerere întemeiate pe art. 6 § 1 din convenție și 1 din Protocolul nr. 1 la convenție și inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;
3. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 6 § 1 din convenție;
4. 3. *Hotărăște* că nu este necesar să se examineze capătul de cerere întemeiat pe art. 1 din Protocolul nr. 1 la convenție;

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 12 ianuarie 2010, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din regulament.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte